

Motion om att utreda införandet av spetsklasser i humaniora

Motion av Jan Jönsson (L)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.
Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Föredragande borgarrådet Emilia Bjuggren

Sammanfattning av ärendet

Jan Jönsson (L) har väckt en motion i kommunfullmäktige. I motionen föreslås att en utredning genomförs för att undersöka möjligheterna att införa spetsklasser inom humaniora i Stockholms skolor.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret och utbildningsnämnden.

Stadsledningskontoret framhåller att staden arbetar löpande med att utveckla gymnasieskolornas utbud och föreslår därför att en eventuell kartläggning av behovet av spetsklasser inom humaniora hanteras inom ramen för det ordinarie utbudsarbetet, snarare än som en särskild insats.

Utbildningsnämnden ser inte ett behov av att införa spetsklasser inom humaniora. Nämnden arbetar redan löpande med att utveckla gymnasieskolornas utbud, och föreslår därför att eventuell kartläggning av behovet av spetsklasser inom humaniora hanteras inom ramen för det ordinarie utbudsarbetet, snarare än som en särskild insats.

Föredragande borgarrådets synpunkter

Humaniora hjälper oss förstå människor, samhällen och idéer som formar vår värld. Det tränar vår förmåga att tänka kritiskt och tolka komplexa sammanhang. Därför erbjuder tre kommunala gymnasieskolor i Stockholms stad det humanistiska programmet. Stadens humanistiska utbildningar ger förutsättningar för elever med

intresse för humaniora att fördjupa sina kunskaper inom ämnen som filosofi, historia, språk och litteratur och är en viktig del i stadens breda programutbud.

Vad gäller införandet av spetsklasser i humaniora skulle de högt satta behörighetskraven för sådana spetsutbildningar begränsa antalet behöriga förstahandssökande, sett till det intresse som finns för humanistiska programmet i dag. Jag delar därför stadsledningskontorets och utbildningsnämndens uppfattning att inte finns behov av en särskild utredning om humanistiska spetsklasser.

Bilaga

Motion om att utreda införandet av spetsklasser i humaniora, dnr KS 2025/658-1

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation av borgarrådet Jan Jönsson (L) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Att bifalla motionen.
2. Att därutöver anföra.

Många elever har starka intressen och förmågor inom språk, historia och kultur. Vi vill ge de eleverna samma chans att fördjupa sig, utmanas och växa. Därför behövs en ordentlig utredning som tar reda på hur en spetsutbildning i humaniora skulle kunna se ut. Med en tydlig utredning kan vi se till att en satsning på humaniora stärker – inte konkurrerar med – det ordinarie programutbudet. Bildning, språk och historia är en del av skolans själ. Lika självklart som att det finns spetsutbildningar i naturvetenskap bör det finnas möjlighet att gå fördjupat på humanistisk grund.

Föredragande borgarråd argumenterar för att sådana klasser skulle riskera tomma platser då det endas finns tre skolor med humaniora idag. Men om det är möjligt att ha spetsklasser i matematik är det, speciellt i en så stor stad som Stockholm, helt möjligt att fylla spetsklasser i humaniora. Elever med intresse för ämnena måste dock först få presenteras för möjligheten att ingå i en sådan klass.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt föredragande borgarråds förslag.

Stockholm den 15 april 2026

Karin Wanngård
Kommunstyrelsens ordförande

Reservation av Jan Jönsson (L) som är likalydande med Liberalernas reservation i borgarrådsberedningen.

Ärendet

Jan Jönsson (L) har väckt en motion i kommunfullmäktige. Motionären konstaterar att staden erbjuder spetsklasser inom matematik, naturvetenskap, och samhällsvetenskap, men att det för elever med särskilt intresse och fallenhet för andra ämnen inom humaniora saknas motsvarande satsning. Därför föreslås det i motionen att en utredning genomförs för att undersöka möjligheterna att införa spetsklasser inom humaniora i Stockholms skolor.

Remissammanställning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret och utbildningsnämnden.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 29 oktober 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret ser inte ett behov av att införa spetsklasser inom humaniora. Även om motionens intentioner är förståeliga, bedömer stadsledningskontoret att frågan inte motiverar en separat satsning i nuläget. Staden arbetar löpande med att utveckla gymnasieskolornas utbud, och föreslår därför att eventuell kartläggning av behovet av spetsklasser inom humaniora hanteras inom ramen för det ordinarie utbudsarbetet, snarare än som en särskild insats.

Stockholm stad har ett brett utbud som bland annat inkluderar spetsutbildningar inom samhällsvetenskap, teknikvetenskap och estetiska programmet. Därtill finns särskilda varianter inom naturvetenskap och samhällsvetenskap. Det finns också riksrekryterande yrkesutbildningar inom hantverk och nationella idrottsutbildningar inom ett flertal idrotter.

Tre av de fem gymnasieskolor som erbjuder humanistiska programmet i regionen är kommunala skolor i Stockholms stad. Skolorna i egen regi har ett söktryck i balans, med omkring en behörig förstahandssökande per plats. Samtidigt är humanistiska programmet ett av regionens minsta nationella program med ungefär 160 behöriga förstahandssökande.

Spetsutbildningarna ställer särskilda behörighetskrav på sökande. Sökande ska ha en kunskapsnivå som är väsentligt högre än betyget A i det aktuella ämnet eller ämnesområdet. Skolan ska anordna antagningsprov för att bedöma kunskapsnivån. Antagningsgränsen på humanistiska programmet på stadens gymnasieskolor ligger mellan 265 och 275 poäng vid årets slutantagning. Det tyder på att behörighetskraven kan komma att begränsa antalet behöriga sökanden.

Utbildningsnämnden

Utbildningsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 23 oktober 2025 följande.

1. Utbildningsnämnden godkänner utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Reservation av Jan Jönsson (L), se Reservationer m.m.

Utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 1 oktober 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Utbildningsförvaltningen ser inte ett behov av att införa spetsklasser inom humaniora. Även om motionens intentioner är förståeliga, bedömer förvaltningen att frågan inte motiverar en separat satsning i nuläget. Förvaltningen arbetar redan löpande med att utveckla gymnasieskolornas utbud, och föreslår därför att eventuell kartläggning av behovet av spetsklasser inom humaniora hanteras inom ramen för det ordinarie utbudsarbetet, snarare än som en särskild insats.

Staden har ett brett utbud som bland annat inkluderar spetsutbildningar inom samhällsvetenskap, teknikvetenskap och estetiska programmet. Därtill finns särskilda varianter inom naturvetenskap och samhällsvetenskap. Det finns också riksrekryterande yrkesutbildningar inom hantverk och nationella idrottsutbildningar inom ett flertal idrotter.

Tre av de fem gymnasieskolor som erbjuder humanistiska programmet i regionen är kommunala skolor i Stockholms stad. Skolorna i egen regi har ett söktryck i balans, med omkring en behörig förstahandssökande per plats. Samtidigt är humanistiska programmet ett av regionens minsta nationella program med cirka 160 behöriga förstahandssökande.

Spetsutbildningarna ställer särskilda behörighetskrav på sökande. Sökande ska ha en kunskapsnivå som är väsentligt högre än betyget A i det aktuella ämnet eller ämnesområdet. Skolan ska anordna antagningsprov för att bedöma kunskapsnivån. Antagningsgränsen på humanistiska programmet på stadens gymnasieskolor ligger mellan 265 och 275 poäng vid årets slutantagning. Det tyder på att behörighetskraven kan komma att begränsa antalet behöriga sökanden.

Sammantaget så ser förvaltningen att en undersökning av möjligheten att starta en spetsutbildning inom humaniora kan ingå i det ordinarie utbudsarbetet. Det vanliga humanistiska programmet bör dock finnas kvar parallellt för att behörighetskraven inte ska begränsa antalet antagna så pass mycket att det leder till lediga platser.

Reservationer m.m.

Utbildningsnämnden

Reservation av Jan Jönsson (L)

1. Att avslå förvaltningens förslag till beslut.
2. Att bifalla motionen.
3. Att därutöver anföra.

Liberalerna vill att utbildningsnämnden bifaller motionen om att utreda införandet av spetsklasser i humaniora. Förvaltningen menar att frågan kan hanteras inom det ordinarie planeringsarbetet, men vi tycker inte att det räcker.

Många elever har starka intressen och förmågor inom språk, historia och kultur. Vi vill ge de eleverna samma chans att fördjupa sig, utmanas och växa. Därför behövs en ordentlig utredning som tar reda på hur en spetsutbildning i humaniora skulle kunna se ut.

Vi delar förvaltningens syn på att resurser ska användas klokt, men just därför behövs en genomlysning. Med en tydlig utredning kan vi se till att en satsning på humaniora stärker – inte konkurrerar med – det ordinarie programutbudet.

Bildning, språk och historia är en del av skolans själ. Lika självklart som att det finns spetsutbildningar i naturvetenskap bör det finnas möjlighet att gå fördjupat på humanistisk grund.

Därför vill vi att motionen bifalls och att utbildningsförvaltningen får i uppdrag att ta fram ett underlag för hur spetsklasser i humaniora kan bli verklighet i Stockholm.